

Брисел – Финансијска криза, посрнуле економије и ослабљени банкарски сектори Ирске и Португалије изазивају све већу забринутост Европљана и еврозоне посебно.

„Наш опстанак је у кризи. Сви морамо да радимо заједно да бисмо преживели и да би еврозона преживела, јер ако еврозона не преживи, неће преживети Европска унија”, упозорио је јуче Херман ван Ромпај, председавајући Савета ЕУ уочи синоћњег заседања министара економије и финансија у Бриселу.

Ова неуобичајено драматична изјава Ван Ромпаја део је додатног притиска на ирску владу од које ЕУ очекује да затражи финансијску помоћ за надокнаду буџетског дефицита.

Без формалног захтева Даблина механизам међународне финансијске помоћи не може да буде активиран, а ирска влада очајнички покушава да то избегне страхујући за сопствени суверенитет над националним финансијама.

Процене показују да је Ирској потребно између 50 и 100 милијарди евра како би превазишла дужничку кризу која прети да „зарази” и друге државе еврозоне, пре свих Португалију, као и да доведе до још веће несигурности на тржишту финансија.

Немачка канцеларка Ангела Меркел прошле недеље је упозорила да је Ирска у тешкој ситуацији и да еврозона под хитно мора да реагује одговарајућим мерама.

Ирски министар за европска питања Дик Рош изјавио је међутим јуче да „нема потребе да Ирска покреће механизам помоћи ММФ или ЕУ”. Он је нагласио да је тачно да „постоји проблем ликвидности банака, али да паника европских министара није адекватан одговор на то”.

Ирски премијер Брајан Коуен казао је дан раније у разговору за националну ТВ да неће бити захтева Даблина за финансирање из ММФ-а и ЕУ.

Европска унија: буџетски дефицит у 2009. години

Упркос инсистирању Даблина да помоћ није потребна, инвеститори тврде да је помоћ заправо неопходна с обзиром на то да је банкарски систем нарушен и да су ирске компаније суочене са веома високим трошковима позајмљивања на међународном

финансијском тржишту.

Држава је већ помогла банкама са 25 милијарди евра кеша што укупно са гаранцијама износи 59 милијарди евра које падају на терет ирских пореских обвезника, али у случају да економија не доживи опоравак, зајмови ће постати још већи и неповољнији.

Аналитичари очекују да ће ирске власти пре или касније морати да затраже помоћ од ЕУ, попут оне коју је Грчка добила у мају, јер је тешко пронаћи други излаз у ситуацији економског колапса.

Према оцени Кевина Њумена, једног од водећих ирских независних финансијских експерата у Бриселу, Коуен ће тешка срца ипак морати да затражи међународну помоћ од око 80 милијарди евра, јер је „келтски тигар” пао на колена и ситуација је практично безизлазна.

„Треба да узмемо тај новац и морамо га узети. То није никаква срамота. Налазимо се у јединственим околностима. Проблеми у Ирској нису од јуче, већ трају читаву претходну деценију. Држава једноставно није имала праву стратегију, улагало се насумично, а потрошња је била превелика”, казао је Њумен за „Политику”.

Према Њумену, један од кључних разлога упорног одбијања међународне помоћи лежи у чињеници да ће у Ирској најкасније 2012. бити одржани општи избори, а Коуен и његова конзервативна партија Фиана фел (Ратници судбине) не желе да препусте суверенитет над финансијама међународним институцијама.

У међувремену власти у Лисабону упозоравају на врло озбиљне последице ако се криза прошири широм Европе. Португалски министар финансија Фернандо Теишеира дош Сантош је рекао да се зараза шири као шумски пожар и да ниједна чланица еврозоне није безбедна.

Аутор: *В. Јокановић*

(Политика)